

Holt România

**Asistența
maternală
pentru
copilul
de
vârstă
mică**

*Metodologie,
standarde,
proceduri*

Lumen

Colecția de asistență socială

**ASISTENȚA MATERNALĂ
PENTRU
COPILUL DE VÂRSTĂ MICĂ**

METODOLOGIE, STANDARDE, PROCEDURI

R c i k p " n
k p v g p k q p c ı

Holt România
Fundatia pentru
Consultanță și
Servicii Sociale
pentru Copil și
Familie

**GUVERNUL
ROMÂNIEI**
Autoritatea Națională
pentru Protecția
Copilului și Adopție

ASISTENȚA MATERNALĂ PENTRU COPILUL DE VÂRSTĂ MICĂ

METODOLOGIE, STANDARDE, PROCEDURI

Copyright: Această lucrare a fost realizată de către echipa Holt România. Materiale au ca bază experiența acumulată de-a lungul anilor în oferirea de servicii către copil și familie și reprezintă punctul de vedere al autorilor.

Tipărirea acestui ghid a fost realizată cu finanțare din partea Guvernului României, Autoritatea Națională pentru Protecția Copilului și Adopție în cadrul Programului de Interes Național 3: “Formarea resurselor umane din sistemul de protecție a copilului”.

Acest material este protejat de legile copyright-ului în vigoare. Orice multiplicare neautorizată, indiferent de suport, este interzisă și va fi pedepsită conform legii. Acest material poate fi folosit numai cu acceptul Organizației HOLT.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale
HOLT România – “Asistența maternală pentru copilul de vârstă mică. Metodologie, Standarde, Proceduri”,
Editura Lumen, 2002
P:137, cm 14,8x21,9
ISBN: 973-85922-3-2

Editura “Lumen”, 2002

CUPRINS

1. LEGISLAȚIE.....	9
2. PROGRAM, PROCEDURI, REGLEMENTARI	17
2.1 PREZENTAREA PROGRAMULUI	17
SERVICIILE PROGRAMULUI:	20
2.2 PROCEDURILE ȘI REGLEMENTĂRILE DE ÎNGRIJIRE TEMPORARĂ	21
<i>Instruirea asistenților maternali</i>	<i>26</i>
<i>Matching-ul.....</i>	<i>28</i>
<i>Plasamentul în familia asistentului maternal.....</i>	<i>31</i>
<i>Supervizarea plasamentului, servicii de asistență socială continue și managementul cazului</i>	<i>32</i>
<i>Îngrijirea medicală</i>	<i>34</i>
3. ROLURI ȘI RESPONSABILITĂȚI	43
3.1 ROLUL ȘI RESPONSABILITĂȚILE AUTORITĂȚILOR PUBLICE	43
3.2 ROLUL ȘI RESPONSABILITĂȚILE ASISTENTULUI MATERNAL	44
3.3 ROLUL ȘI RESPONSABILITĂȚILE ORGANIZAȚIEI HOLT	45
4. RELAȚIONARE.....	47
5. CREȘTEREA ȘI DEZVOLTAREA COPILULUI.....	50
5.1. STADIILE DE DEZVOLTARE ALE COPILULUI	50
5.2. NEVOILE COPILULUI	57
5.3. COPIII CU NEVOI SPECIALE	59
<i>Clasificarea deficiențelor.....</i>	<i>59</i>
5.4. COMUNICAREA CU COPILUL.....	63
5.5 STIMULARE, EDUCARE ȘI PUERICULTURĂ	66
5.6. <i>COMPORTAMENT ȘI DISCIPLINĂ</i>	<i>80</i>
<i>Avertismentul</i>	<i>85</i>
<i>Stilul.....</i>	<i>85</i>
<i>Orarul.....</i>	<i>86</i>
<i>Așteptările.....</i>	<i>87</i>
<i>Fără soluții miraculoase.....</i>	<i>88</i>
<i>Consecințe firești</i>	<i>88</i>
<i>Consecințe directe.....</i>	<i>88</i>
<i>Rezolvarea problemelor.....</i>	<i>89</i>
<i>Redirecționare</i>	<i>89</i>

Extras din volumul:

HOLT România (2002). Asistența maternală pentru copilul de vârstă mic . Metodologie, Standarde, Proceduri. Iași, România: Lumen.

<i>Auto-excluderea</i>	90
<i>Imobilizare</i>	91
<i>Tehnici de încurajare a unei idei pozitive despre sine</i>	94
<i>Activități de formare a unei păreri pozitive despre sine</i>	95
<i>Maniere de tratare a comportamentelor dificile</i>	96
<i>Câteva probleme de comportament mai frecvent întâlnite:</i>	97
5.7. ÎNGRIJIRI GENERALE ALE COPILULUI, ASPECTE PRIVIND PATOLOGIA PEDIATRICĂ ȘI TEHNICI DE PRIM-AJUTOR	100
5.8. ASPECTE RELIGIOASE ȘI CULTURALE	103
6. ATAȘAMENT ȘI SEPARARE	105
6.1. ATAȘAMENT	105
<i>Încurajarea atașamentului</i>	106
<i>Importanța legăturilor permanente</i>	107
<i>Simptomele comune copiilor care au probleme de atașament.</i>	109
6.2. SEPARAREA	110
<i>Perioadele în procesul de separare pentru copii și pentru părinți</i>	111
7. ABUZ ȘI NEGLIJARE	116
EFECTE ALE ABUZULUI ȘI NEGLIJĂRII ASUPRA COPILULUI.....	119
BIBLIOGRAFIE.....	121
CODUL ETIC PENTRU ASISTENȚII MATERNALI.....	122
PLAN DE EVALUARE A FAMILIILOR DE ÎNGRIJIRE TEMPORARĂ ...	131
<i>STUDIUL FAMILIEI (ancheta socială)</i>	133

REALIZATORI:

Beth BREDFORD

Odette CHIRILĂ

Ștefan COJOCARU

Luminița COSTACHE

Ada GABOR

Niculina NEGUȚU

Mariana POPESCU

Mirela TOBIAS

Iuliana ZĂGAN

Cristina ANDREICA

R c i k p " n
k p v g p k q p c ı

1. Legislație

Convenția Națiunilor Unite asupra Drepturilor Copilului (ONU)

Convenția Națiunilor Unite asupra Drepturilor Copilului a fost adoptată pe 20 noiembrie 1989, de către Adunarea Generală a Națiunilor Unite și ratificată de Guvernul României la data de 25 septembrie 1990.

În *articolul 20* se stipulează următoarele:

- Un copil privat temporar sau permanent de mediul său familial sau căruia nu i se permite, spre binele lui, să rămână în acest mediu, este îndreptățit să i se acorde protecție specială și asistență oferită de stat.
- Statele părți vor asigura, în conformitate cu legislația lor națională, oferirea de îngrijire alternativă pentru un astfel de copil. O astfel de îngrijire ar trebui să includă, printre altele, plasamentul în familia de îngrijire foster, familie numită „kafalah” în legislația islamică, adopția, sau dacă este necesar, plasamentul în instituții adecvate pentru ocrotirea și îngrijirea copiilor. Când se studiază soluțiile, trebuie să se acorde prioritate dezideratului continuității în creșterea copilului a fundalului etnic, religios, cultural și lingvistic al copilului.

Declarația Adunării Generale a Națiunilor Unite asupra Principiilor Sociale și Juridice referitoare la Protecția și Ocrotirea Copiilor, cu referire specială la Plasamentul de Îngrijire Temporară și Adopția Națională și Internațională, datată 6 februarie 1987.

Ocrotirea Generală a Familiei și Copilului

Articolul 4.

În cazul în care îngrijirea oferită de proprii părinți ai copilului este indisponibilă sau neadecvată, ar trebui luată în considerare îngrijirea oferită de către rudele părinților copilului sau alți înlocuitori – îngrijire familială temporară sau adopție – sau, dacă este necesar, de către o instituție adecvată.

Articolul 5.

Interesul copilului trebuie să fie considerentul suprem în toate chestiunile legate de plasamentul spre îngrijire în afara familiei părinților biologici, și în mod special nevoia de afecțiune și dreptul la siguranță și îngrijire continuă.

Articolul 6.

Persoanele răspunzătoare de procedurile pentru plasamentul în îngrijire familială temporară sau pentru adopție, ar trebui să aibă instruire profesională sau o altă instruire adecvată.

Articolul 8.

Copilul trebuie tot timpul să aibă un nume, o naționalitate și un reprezentant legal (consilier juridic). Copilul nu ar trebui să fie privat de numele, naționalitatea sau reprezentantul său legal ca

rezultat al plasamentului în îngrijire familială temporară, adopție sau orice alt gen de îngrijire alternativă.

Articolul 9.

Nevoia unui copil adoptat sau aflat în îngrijire familială temporară de a-și face cunoscut mediul de proveniență și istoria personală ar trebui să fie recunoscută de către persoanele responsabile de îngrijirea copilului, în afară de cazul când acest lucru este contrar intereselor copilului.

Plasamentul în asistență maternală

Articolul 10.

Plasamentul în îngrijirea familială temporară al copiilor ar trebui să fie reglementat prin lege.

Articolul 11.

Îngrijirea familială temporară, deși temporară prin natură, poate continua, dacă este necesar, până la vârsta adultă, dar nu ar trebui să împiedice (excludă) reintegrarea copilului în familia sa biologică sau adopția efectuată înainte de vârsta adultă.

Articolul 12.

Posibilii părinți de îngrijire familială temporară și, dacă este cazul, copilul și părinții biologici ar trebui implicați în toate problemele legate de îngrijirea familială temporară.

Codul Familiei (Legea nr. 4/1953)

În Codul Familiei se normează drepturile și obligațiile părinților față de proprii copii precum și responsabilitățile,

competența materială și teritorială a birourilor de autoritate tutelară.

Constituția României

În articolele 44 și 45 se stabilește dreptul și obligația părinților să crească și să-și îngrijească copiii și obligația statului de a asigura protecția socială a copilului și de a asigura respectarea drepturilor copiilor.

Articolul 44: Familia

Familia se întemeiază pe căsătoria liber consimțită între soți, pe egalitatea acestora și pe dreptul și îndatorirea părinților de a asigura creșterea, educația și instruirea copiilor. Copiii din afara căsătoriei sunt egali în fața legii cu cei din căsătorie.

Articolul 45: Protecția copiilor și a tinerilor:

Copiii și tinerii se bucură de un regim special de protecție și de asistență în realizarea drepturilor lor. Statul acordă alocații de stat pentru copii și ajutoare pentru îngrijirea copilului bolnav ori cu handicap. Alte forme de protecție socială a copiilor și tinerilor se stabilesc prin lege. Exploatarea minorilor, folosirea lor în activități care le-ar putea pune în primejdie viața ori dezvoltarea normală sunt interzise.

Ordonanța de Urgență 123/2001 privind reorganizarea Comisiei pentru Protecția Copilului

CAPITOLUL IV. Organizarea și funcționarea Comisiei pentru Protecția Copilului

Art1.

- Comisia pentru protecția copilului organizată în temeiul prevederilor Ordonanța de Urgență a Guvernului 26/1997 privind protecția copilului aflat în dificultate, republicată, denumită în continuare comisie, se reorganizează potrivit prevederilor prezentei Ordonanța de Urgență

Art.2

- Comisia preia atribuțiile comisiilor de expertiză medicală a copiilor cu handicap și ale comisiilor de expertiză pentru învățământul special, organizate în temeiul art.23 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.102/1999 privind protecția specială și încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap și respectiv, art.43 din Legea învățământului nr.84/1995, republicată cu modificările și completările ulterioare, care se desființează.

Art.3

- Comisia este alcătuită din 11 persoane și are următoarea componență:

a) președinte – secretarul general al județului, respectiv secretarul sectorului municipiului București;

b) vicepreședinți:

- directorul serviciului public specializat pentru protecția copilului
- inspectorul școlar general al inspectoratului școlar județean, respectiv inspectorul școlar teritorial al sectorului municipiului București
- un reprezentant al prefectului județului, respectiv al municipiului București;

c) membrii:

- un medic specialist pediatru, un neuropsihiatru și un psiholog desemnați de direcția de sănătate publică județeană, respectiv a municipiului București
- un psihopedagog desemnat de inspectoratul școlar teritorial ;
- un reprezentant al inspectoratului teritorial de poliție;
- un asistent social desemnat de primăria municipiului, reședință de județ, propus de secretarul general al județului, respectiv al sectorului municipiului București;
- un reprezentant al organismelor private autorizate, propus de secretarul general al județului, respectiv al sectorului municipiului București.

Art.4

- Inițierea și componența comisiei se aprobă prin hotărâre a consiliului județean, respectiv a consiliilor locale ale sectoarelor municipiului București, la propunerea secretarului general al județului, respectiv a secretarilor sectoarelor municipiului București, potrivit legii.

Art.15

- Hotărârile comisiei cu privire la soluționarea cererilor referitoare la încadrarea într-o categorie de persoane cu handicap și la orientarea școlară pot fi atacate în condițiile Legii contenciosului administrativ nr.29/1990, cu modificările ulterioare.

Art.20

- În vederea exercitării în mod corespunzător a atribuțiilor ce revin comisiei, ca urmare a reorganizării, în structura serviciului public specializat pentru protecția copilului se organizează serviciul de evaluare complexă a copilului, care exercită următoarele atribuții:
 - a) identifică, evaluează, și monitorizează copiii/tinerii cu handicap/deficiență și dificultăți de învățare și adaptare socio-școlară;
 - b) verifică îndeplinirea condițiilor privind încadrarea copilului într-o categorie de persoane cu handicap care necesită protecție specială și, după caz, orientare școlară;
 - c) efectuează anchete sociale la domiciliul copilului;
 - d) întocmește rapoarte de evaluare complexe și planul de servicii personalizat, prevăzut în anexa nr.3, și propune

E q p v k p w c t g c " c e g u v w k " x q n w o " q " r w v g k " n g e v w t c

www.edituralumen.ro
www.librariavirtuala.com

u c w " f k p " n k d t t k k n g " p q c u v t g " r c t v g]

Îngrijirea familială temporară este o alternativă față de plasamentul în instituții și oferă copiilor abandonați sau cu risc de abandon, îngrijire într-un climat familial, securizant; reprezintă un sistem de îngrijire temporară, limitată, planificată, oferită unui copil care nu poate rămâne în propriul lui cămin datorită unei crize familiale. Se oferă astfel copilului șansa de a trăi într-un mediu familial, timp în care se încearcă fie reîntoarcerea copilului în familia biologică, fie identificarea unei familii adoptive.

Autorii

Autori:

Beth BREDFORD

Odette CHIRILĂ

Ștefan COJOCARU

Luminița COSTACHE

Ada GABOR

Niculina NEGUȚU

Mariana POPESCU

Mirela TOBIAS

Iuliana ZĂGAN

Cristina ANDREICA

ISBN: 973-85922-3-2